

Motion till riksdagen 2009/10:K295

av **Bo Bernhardsson och Margareta Persson (s)**

Grundlagsskydd mot privatiseringar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skydd av gemensam egendom.

Motivering

Den privata äganderätten har ett gott skydd i grundlagen. Det gemensamma, offentliga ägandet har det däremot inte. En liten politisk majoritet kan, driven av fundamentalistisk privatiseringsiver, med ett enkelt beslut sälja ut gemensam egendom, ett gemensamt kapital som byggts upp under årtionden och som i många fall spelar en viktig roll för att bära upp en solidarisk och jämlikhetsinriktad samhällsmodell.

De borgerliga partierna har i stat och kommun sålt ut sådan gemensam egendom: stora statliga företag, allmännyttiga bostadsbestånd, skolor m.m. Tills saken hör att det i vissa fall, det gäller t.ex. utförsäljning av statliga företag och allmännyttiga bostadsbestånd, i praktiken är omöjligt för en ny politisk majoritet att ”återställa” det gemensamma ägandet. I andra fall, som när det gäller s.k. avknoppning och försäljning av kommunala skolor eller förskolor, har försäljningarna skett till reapis. Gemensamt kapital har förskingrats och nya enskilda ägare har snabbt kunnat berika sig.

Den nyliberala majoriteten må ju ha vunnit sin makt i demokratiska val, men en fråga är om den tydligt sökt och fått mandat för dessa privatiseringar. En annan fråga är om omfattande privatiseringar som inte kan göras oejord ska kunna genomföras av vad som kanske är en högst tillfällig opinion.

Det är inte demokratiskt rimligt att gemensamt ägande som byggts upp under en lång period kan avyttras så enkelt och lättvindigt som ofta sker.

Privatiseringspolitiken leder så gott som undantagslöst till att redan rika blir ännu rikare och att inkomst-, förmögenhets- och inflytandeklyftorna ökar.

Fel! Okänt namn på

På de områden som tidigare betraktades som naturliga samhällsmonopol – det gäller t.ex. järnvägen, elmarknaden och postverksamheten – har avregleringar och privatisering dessutom lett till höjda priser och ökade kostnader för konsumenten.

Grundlagarna skyddar privat egendom. De bör också erbjuda ett bättre skydd än vad som idag är fallet för gemensam egendom. Riksdagen bör därför göra en översyn över hur ett sådant skydd skulle kunna konstrueras.

Det är naturligtvis inte önskvärt att förhindra varje utförsäljning av gemensam egendom, vare sig den sker i stat eller kommun, men samtidigt är det högst rimligt att omfattande och oåterkalleliga privatiseringar har ett bättre demokratiskt skydd än som nu är fallet.

Riksdagen bör alltså göra en översyn över hur ett sådant förstärkt skydd för gemensam egendom skulle kunna utformas.

Stockholm den 30 september 2009

Bo Bernhardsson (s)

Margareta Persson (s)